

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., za pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deložniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v.

UREDNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Rekopisi se ne vračajo. Neznamkovana pisma se ne sprejemajo.

UPRAVNIŠTVO: Koroška cesta šte. 5.

Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 v., za dvakrat 25 v., za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Štev. 2.

V Mariboru, dne 12. januarja 1905.

Tečaj XXXIX.

Kdaj bo konec narodnostnemu boju?

Od leta 1848. že bijemo spodnještajerski Slovenci boj za svoj narodni obstanek. Ta boj je posebno hud od leta 1867, odkar imamo ustavo in ž njo vse polno različnih volitev. Pri vsaki priložnosti, kjer je le kakšna, sicer za širšo javnost še tako nezadatna volitev, moramo slovenski možje stati na straži ter braniti čast slovenskega imena. Zato pa tudi vsakokrat stopijo druge razlike našega političnega mišljenja v ozadje in loči nas le narodna zavednost ali nezavednost. Druga načela, niti gospodarska niti prosvetna, si ne morejo priboriti nikdar prave veljave, če ne nosijo na sebi znaka, da so v obranitev proti nemškemu navalu. In to je velika škoda za gospodarsko in prosvetno ojačenje slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerju.

Toda Slovenci, niti kmetje niti razumniki niso na teh nepovoljnih razmerah nič krivi. Mi Slovenci tvorimo na Štajerskem tretjino vsega prebivalstva, mi smo v manjšini, mi se moramo le braniti. Močnejši nemški sosed nam hoče vzeti našo narodnost in prihaja med nas kakor volk v ovčji obleki, mi pa stojimo le za svoje svetinje na straži.

Vprašamo se danes, ali bi se ne dal narodnostni boj vsaj nekoliko omejiti na Spodnjem Štajerskem? Gotovo, če ne lahko in hitro, pa vendar počasi in z vsem naporom.

In na konec ljutega narodnostnega boja moramo misliti, to zahteva boljša bodočnost spodnještajerskega slovenskega ljudstva. Celotno zadevo pa morajo vzeti naši poslanci v roke.

Največ prepira nam delajo šolska vprašanja in različna gospodarska vprašanja. Nemci nam hočejo polagoma ponemčiti ljudske šole; višjih šol nam sploh nočejo dati; naše srednješolsko dijaštvo ne dobi nič ali malo podpore; za študenthajme pa se izmeče na tisoče. Naših rek in potokov nam ne regulirajo; podpore po uimah in brezobrestna posojila se delijo pogosto pristransko in Slovincem na kvar, za izobrazbo se skrbi nemškim kmetom, našim pa jako malo; deželna kmetijska družba in zveza gospodarskih zadrug, ki dobiva tudi iz naših davkov visoke podpore, se brigata le za Nemce in samo te podpirata.

Ker smo si torej zaradi šolskih in gospodarskih vprašanj najbolj v laseh, treba je, nas tukaj najprej spraviti narazen. To pa se lahko tako izvrši kakor v deželi češki med Čehi in Nemci. Tamkaj so Nemci v manjšini kakor mi na Štajerskem, zato so zahtevali, da naj se v šolskih in gospodarskih rečeh ločijo. Vladi je dopadala misel, podpirala je nemške želje in razdelila narode v prepornih šolskih in gospodarskih vprašanjih. In če so si Nemci in Čehi tudi v državnem zboru v laseh, vendar je v deželi sami narodnostni boj precej omiljen, ker so se odstranile preporne točke.

Če Nemci in nemškutarji na Štajerskem res želijo nam Slovincem vse dobro, potem pač ne bodo ugovarjali, da se spodnještajerske šole, v katere zahajajo Slovenci, in pa skrb za najvažnejše gospodarske zadeve med Slovenci izroči slovenskemu oddelku v deželnem šolskem svetu in deželnem odboru. Mi pa radi dovolimo, da one šole, v katere zahajajo pristni Nemci, nadzoruje in urejuje nemški šolski svet in tudi glede gospodarskih zadev istinito nemških občin bi se našlo sporazumljenje.

Naše poslance pozivljamo, naj se posvetijo tej misli ter na ta način store konec ali pa vsaj omilijo narodnostne boje. Če možje kakor Ornig, Stiger, Jenke, Stallner, Pfrimer res tako gorijo za mir med narodnostima kakor se bahajo, potem smemo pričakovati, da bodo naše poslance krepko podpirali. Ako se uresniči naša misel, se bo lahko mirno delalo za gospodarsko blagostanje in prosveto spodnještajerskega slovenskega ljudstva!

Okrajni zastop ormoški.

Dne 29. dec. 1904 se je vršil drugi redni občni zbor okrajnega zastopa. Navzoči so bili: Načelnik g. dr. I. Omulec, odborniki gg.: Zdravec, Petovar, Kuharič in Stanič, potem okrajni zastopniki gg.: Škerlec, Klemenčič, Šinko, Kavtzhamer, Bauman, Bauer, Stamen, Zabavnik, Raušl, Kovačec, Mubič,

LISTEK.

Meličevega Janeza voznja.

(Po virih posnel Al. Andrejev.)

(Konec.)

Ljudje so zmajevali z glavami, misleč, da mu malo manjka ali pa še veliko in da ga bo treba spraviti v Gradec.

Tako je srečno privozil v mesto, dasi je tuptatam čul kako neljubo opazko, za katero se pa ni zmenil. Tukaj je pa moral paziti na vse. Bil je pač že večkrat v mestu, toda s kolesom še nikoli. Iz tega vzroka je tudi jako počasi vozil. Po cesti so hiteli ljudje, nekateri so skoro kar tekli, vmes so pa drdrali težki in lahki vozovi. Janezu se je kar vrtelo v glavi.

Naenkrat dohiti nekega policaja. Janez, nič hudega sluteč, zakriči:

„Beži, da te ne povozim!“

Policaj se je obrnil in grdo pogledal našega kolesarja. Janezu je postalo vroče, ko je videl, s kom ima opraviti, in vstavi kolo.

„Kje imate zvonce?“ zareži se nad njim policaj kakor kovaške klešče.

„Prosim vas, gospod. Ta becikel ni imel e nikdar zvonca. Pa tudi ne vem ne, kaki

so ti vragovi zvonci, s katerimi so drugi zvončkali, ko sem se dol vozil“, se opravičuje Janez.

„Kako si pa torej upate voziti se po mestu brez zvonca! Ne veste, da je to pod kaznijo strogo prepovedano?“

„Gospod, jaz nič hudega ne mislim, grem samo k bratu, ki tukaj študira.“

„Mene to čisto nič ne briga! — No, pa kje imate številko?“

„Kaj, kakšno številko? Ne zastopim vas.“

„Ne veste, da mora imeti vsakdo tudi številko pri kolesu, kdor se hoče voziti po mestu?“

„Saj poznam svoje kolo, čemu še številka?“

„Poznate! A drugi vas ne poznajo; kako, če koga povozite? — Sicer pa greste z menoj!“

„Pro-sim . . .“ je jecljal Janez.

„Nič, prosim! Z menoj in konec je besedi!“

Janez se je upiral in upiral, a nič ni pomagalo. Moral je s policajem. Potrt je peljal svoje kolo poleg sebe in počasi stopal pred policajem. Ni se ozrl ne na desno ne na levo. Kri mu je silila v glavo in sram ga je bilo, hudo sram. Najrajše bi bil kar skopnel, saj je vedel, da se vse ozira in zija za njim. In res so vsi gledali za Janezom. Oh, ta sramota! Poprej še tako mogočen, a zdaj tako

ponižan. In lomila ga je jeza, da se je kar tresel.

„O, da bi ne bila zdajle v mestu in ne bi bilo toliko ljudi, niti pet minut me ne ženeš. Da, to bi te jaz . . .“

„Kaj godeš?“ zahrešči policaj.

„Nič. Nad beciklom se jezim, ker noče gladko teči“, odvrne Janez prav pohlevno, dasi je komaj skrtil jezo.

Dospela sta že pred rotovš. Tu mu je v veži vzel kolo drug policaj z besedami:

„Ga že dobite nazaj.“

S prvim sta pa odšla po stopnjicah v prvo nadstropje.

II.

Listine in viri, iz katerih smo zajeli vožnjo Meličevega Janeza, ne poročajo nič, kako se mu je godilo tisti dan in poslednjo noč na rotovžu v ječi — ako smemo sobo, kjer je bil Janez zaprt, tako imenovati. No mislimo si lahko, kako se je obnašal v ječi, ako le vemo, da je Janez pravi pravcati kmetijski fant. In pravijo: „kmetiska kri je huda.“ No, gotovo se je tudi Janez jezil v ječi. A kaj mu je vse pomagalo? Nič! Umiriti se je moral. Zaprt je in čakati mora, da mu odpro.

Viri nam nadalje pač popisujejo Janezovo obravnavo. Držali smo se jih natančno in nič

Paulinič, Majcen, Munda, Robič, Dovečar, Gomzi, Šepc in Masten. Zapisnikarjem izvolil se je zopet g. Jakob Zadavec. Načelnik g. dr. I. Omulec pozdravi navzoče zborovalce ter okrajnega glavarja pl. Unterrainerja, konstatuje sklepčnost zbora ter preide na dnevni red.

Enoglasno se dovolijo občinam zaprosene doklade. Potem prednaša g. okrajni načelnik okrajni proračun za leto 1905. Isti izkazuje izdatkov 47.467-03 K, dohodkov 16.323-03 K, torej primanjkljaj 31.144 K, kateri se pokrijejo z dokladami in sicer za okrajne potrebe s 27 %, za šolske potrebe pa s 7 %. Pobirale se torej bodo v letu 1905 34 % okrajne doklade; — nepokritih ostane 82 K 32 v. Ta proračun se po natančnem razjasnilu vsacega pristavka enoglasno odobri.

Glede preosnove občinske ceste Ivanj-kovci — Veličan v okrajno cesto II. razreda omenja g. načelnik, da v tekočem letu vsled vednega deževja ter drugih neprilik ni bilo mogoče I. sekcije popolnoma dodelati, da pa se bode to v spomladi zgodilo in da se bode tudi II. sekcija v prihodnjem letu zgotovila. Nadalje javlja g. načelnik, da se je lokalni obhod ceste Sodinci — Podgorci od strani deželnega inženirja ter drugih prizadetih činiteljev že vršil in da se bode v bodočem letu že cesta po deželnem inženirju izmerila in se bodo uvedli tudi vsi drugi pripravljani koraki za preosnovo te ceste v okrajno cesto II. razreda.

Na novo sta se dovolili podpori in sicer 200 K baticam, ki naj bi se v vsaki župniji nastavile, ter 200 K konjederski hiši Buchberger s pristavkom, da so vse v konjedersko okrožje Ormož spadajoče občine od dosedanjih podpor odvezane. Nadalje se dovoli občini Frankoveci v svrhu prizidbe šole najeti hran. posojilo po 4000 K ter občini Hum v enako svrhu najeti hran. posojila po 3200 K.

Za pregledovalce okraj. računov izvolijo se jednoglasno gg. Ivan Bohinec, Makso Robič in Ivan Škerlec.

Tudi zastran preosnove občinske ceste od Grab skozi Šalovec se je z večino sklenilo, da se naj uvedejo pripravljani koraki in sicer če je mogoče že letos.

Ko je še končno okrajni načelnik omenil, da se je tudi v preteklem letu skrbelo za povzdigo živinoreje, ker se je nakupilo 6 plemenskih bikov pingavskega plemena, tako, da je sedaj že 10 takih bikov v raznih občinah razpostavljenih, zaključil je sejo,

nismo dodali in nič izpustili, da bralec sam vidi, kako poročajo o obravnavi pred nami ležeči viri.

Točno ob deveti uri naslednjega dne dopoldne ga je pripeljal taisti policaj, ki ga je prejšnji dan aretirjal, iz ječe pred sodnika — pred komisarja.

Janez se je jako dostojno vedel in tako na vse povoljno vplival.

Komisar je pričel z zanimivo obravnavo, ki je trajala komaj pol četrt ure. Naš kolesar je na vsa vprašanja točno odgovarjal.

Komisar: „Vi ste Janez Melič.“

Janez: „Da.“

Komisar: „Ali veste, zakaj ste bili zaprti in zakaj ste poklicani semkaj?“

Janez: „Vem.“

Komisar: „Zakaj niste imeli včeraj zvonca pri kolesu in ne številke. Veste, da je to kaznjivo?“

Janez: „Moje kolo ni imelo še nikdar zvonca in številke, mislim, da tudi takrat ne, ko je bilo novo. In me do sedaj še nihče ni nikoli vprašal ne po zvoncu in ne po številki.“

Komisar: „Zakaj ste se pa upali voziti z njim po mestu? Tu vendar ni tako, kakor na kmetih. Ali ne veste, da je to pod kaznijo prepovedano?“

Janez: „Naj ne zamerijo, gospod! Jaz nisem vedel...“

Komisar: „Da morate imeti zvonec pri kolesu, to vam že da zdrava pamet, če nimate morda slame v glavi.“

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

Na bojišču v Mandžuriji je še vse pri starem. Nobena armada noče začeti. Govori se, da Rusi tudi spomladi ne bodo začeli, ampak da bodo pustili, da jih Japonci napadejo. Verjetna ta vest ni. Kajti ruske čete vedno vznemirjajo Japonce. Dne 1. t. m. so Rusi 10 km. severno od Jezičenga razdrli tir železnice, ki pelje iz Ljaojana proti severu, ter povzročili, da je skočil vlak iz tira. Razdejali so tudi brzovjavno zvezo. Seveda se bodo tudi tukaj čutili nasledki padca Port Arturja. Listi namreč poročajo, da je bilo sedaj pred Port Arturjem 30 do 40.000 Japoncev. Od teh vojakov ostane 10.000 mož za stražo trdnjave in za stražo ceste, ki vodi od Daljnega proti Mandžuriji. Ojama dobi izpred Port Arturja torej na pomoč 20 do 30.000 Japoncev, torej dovolj, da se razloček med rusko in Japonsko vojno močjo ob Sabu izravna. Rusija sedaj silno hitro mobilizira. Mobiliziranih je na novo pet strelnih brigad, 4., 8. in 16. voj., 11. kavalerijska divizija, mešana kavkaška divizija, dalje številne artilerijske čete. Nekaj teh čet je že na poti na bojišče. Vse te čete bodo tekom meseca januarja in februarja došle na bojišče. Rusi imajo torej dovolj vzroka, da odločilni boj pri Mukdenu odlagajo, da zberejo popolnoma svojo vojno moč t. j. do meseca marca. Korist Japoncev pa zahteva obratno, hitro odločitev, predno se izpopolni ruska armada. 30.000 mož pomoči izpred Port Arturja je zato za Japonce velike važnosti. Ali bodo Ruse napadli in jih poizkušali premagati, predno dobe Rusi premoč? Mogoče je pa tudi, da si ne bodo upali Japonci napasti rusko armado. Vsekakor pa je padeč Port Arturja povzročil, da morajo Rusi še nekaj časa čakati za bitko ter si med tem pridno dovažati pomoč.

Na morju.

Roždestvsky ne bo nadaljeval svoje poti proti Vzhodni Aziji, ampak bo čakal na ladije, ki so že na potu ali pa se bodo šele odposlale njemu na pomoč. Do maja bodo Rusi sestavili namreč zopet novo brodovje za vojsko v japonskih vodah.

Kaj sedaj?

Port Artur je padel. Vse časopisje se strinja s Stesljevim poročilom carju, „da je posadka storila, kar je bilo v človeških močeh“. Sedaj se ugiba, kako bo padeč Port Arturja vplival na vojni položaj. Odločitev bo padla

Janez je molčal in kri mu je šinila v glavo.

Komisar je nadaljeval:

„In veste, da morate imeti v mestu številko? Kaj, če koga povozite, ali vemo, kdo ga je, če nimate številke. Tako se pa pogleda lepo dotični nesrečnik na številko — in kolesarja imamo.“

Protiv policaju obrnjen:

„Ta toraj, Janez Melič, kakor je sam izjavil, ni vedel, da mora v mestu imeti vsakdo zvonec in številko pri kolesu, radi tega je klical: „Beži, da te ne povozim!““

Janez se brž vtakne vmes in reče:

„Saj sem moral, ker nisem imel zvonca, drugače bi bil še koga povozil.“

Komisar je bil zdaj do dobrega prepričan, da je Janez le iz nevednosti to storil. Odpustil ga je in mu ostro zabičaval, naj se nikoli več ne vozi brez zvonca in številke po mestu.

Janez je bil toraj zopet prost. Zahvalil se je komisarju, in rekel:

„Nikoli več me ne boste videli tu na rotovžu zaradi tega. Še danes si kupim zvonec, da mi ne bo treba več kričati nad ljudmi. Pa z Bogom!“

Vzel je svoje kolo in z lahkim srcem odšel k svojemu bratu. —

Kako se je vozil nazaj proti domu, tega več ne poročajo viri. Verjetno je pač, da je prinesel zdravo kožo domov, kakor mu je želel Kosernik.

v Mandžuriji. Vojni poročevalec pariškega lista „Le Journal“ Ludovic Naudean je poslal iz Mandžurije jako čudno poročilo. Naudean pravi, da ruskim oddelkom nedostaje kart, zanesljivih tolmačev in da jih domači vodiči često nalašč zavajajo. Ta dopisnik trdi, da je dogovorjenost med Japonci in Kitajci brezdvomna. Kitajski guverner je z Japonci v vedni zvezi. O položaju ruskih čet vedo često Japonci bolje nego Rusi sami. Če je to res, tedaj se je opravičeno bati tudi za usodo ruske armade v Mandžuriji.

Iz Berolina poročajo, da nemška vlada odkrito želi, da bi se sklenil mir; a miru nista naklonjeni ne Ruska in ne Japonska. Posebno se ne bo Rusija pričela pogajati prej, predno ne bo še enkrat poizkusila vojne sreče v Mandžuriji. Povdarja se, da Rusija še ni izgubila niti ene velike bitke, ker je bitka pri Ljaojanu pokazala, da sta bili obe armadi zelo močno utrujeni.

Japonska je že zopet začela pogajanja za četrto posojilo, ki se bo vzelo pod istimi pogoji, kakor tretje. Kakor smo že poročali, so dobili Japonci isto samo pod zelo hudimi pogoji. Posojilo bo znašalo 300 mil. jenov.

Deželni zbor štajerski.

Gradec, 10. januarja 1905.

Po navdušenosti, ki je vladala na marioskem zaupnem shodu, ste gotovo pričakovali, da bodo naši poslanci takoj v prvi seji deželnega zbora začeli ropetati. Da tega niso storili, za to so imeli svoje vzroke. Finančni odsek je te dni sklepal o zahtevani slovenski poljedelski šoli. V imenu nemških strank je priporočal grof Lamberg, naj sklene odsek, da se napravijo za Spodnji Štajer tečajji za mlekarstvo, živinorejo in za druge kmetijske stroke. Dr. Ploj je obsodil poročilo deželnega odbora na deželni zbor, ker je taisto naravnost razžaljivo za Slovence. Ugovarjal mu je deželni odbornik grof Franc Attems, češ, da deželni odbor ni hotel žaliti Slovencev. Proti predlogu grofa Lamberga sta glasovala obadva slovenska člana finančnega odseka, ki se je torej sprejel po večini glasov. Te dni pride v pretres v zbornici.

Prošnja šentjurskih tržanov, da se trg Št. Jurij na južni železnici ustanovi kot lastna občina, se je uslišala po večini glasov. Tržani pač nočejo biti s kmeti skupaj v eni občini! Kmetje, vi pa tako radi tlačanite liberalnim gospodom! — Odboru za zgradbo železnice Grobelno—Rogatec do Krapine se dovoli 700.000 kron, da se ta železnična proga dovrši. Dr. Jurtela je pri obravnavi te zadeve grajal, ker se je med Št. Vidom in Šmarjem delala železnica po globokem preseku, vsled česar se je stavba zdražila in je treba zdaj toliko nagrade dajati odboru tega železničnega podjetja. Odgovarjal mu je v imenu deželnega odbora dr. Link.

Deželnemu odboru se je v seji 30. okt. dovolilo, pobirati deželne doklade v dozdašnjih visočini do konca aprila 1905.

V seji dne 3. t. m. se je razpravljalo o tem, ali bi se dalo občinskim in okrajnim zastopom dovoljenje, da smejo same zvišati občinske doklade čez dosedanjo mero. Predlog se ni sprejel zaradi tega, ker bi potem zgubil deželni odbor del nadzorstva nad gospodarstvom občin in okrajnih zastopov. — Za most, ki ga je sezidal inženir Kirchschrager pri Trbovljah čez Savo, so je izplačala podpora 2000 K. — Za zvezo kmetijske zadruge se je dovolilo 8000 kron.

V seji dne 4. t. m. se je sprejel predlog dr. Jurtele in tovarišev o uravnavi Pesnice v III. oddelku. Zaradi ustanovitve deželne hranilnice v Šoštanjju ali v Ljutomeru se bodo vršila pogajanja, da se v prihodnjem zasedanju o tem predlaga. — V seji dne 5. t. m. se je sprejel predlog dr. Jurtele in tovarišev zaradi uravnave Drave pri Meretincih, Malivesi, Gajovcih in Forminu. Dr. Ploj predlaga, naj se dajajo zvestim kmetskim poslom podpore in nagrade. Se sprejme, a Ornik glasuje

proti. Dr. Ploj predlaga, naj se pri sklepanju o novem vojaškem zakonu ozira posebno na kmetijske želje. Se sprejme. Pri glasovanju o podpori 10.000 K nekemu bogatemu inženirju glasujejo slovenski poslanci proti, Ornig pa za. Predlog se ne sprejme.

Dne 9. t. m. se je obravnavalo o uravnavi strug pri rekah in potokih. Pri tej priložnosti so se zglasili naši poslanci Žičkar, dr. Ploj in dr. Jurtela. Prvi je zahteval, naj se vsaj v tekočem letu začnejo priprave za popravo hudournikov: Sevnšnice, Močnika, Gabernice in Šromljice; nadalje naj se vendar enkrat skliče komisija radi poprav Sotle v varstvo Gregorevc in naj prispeva tudi deželna z primernim zneskom. Nasvet poslanca Žičkarja, da o tej stvari poroča deželni odbor v prihodnjem zasedanju, se je sprejel. Deželni odbornik Stallner je izjavil, da se priprave zastran prej omenjenih potokov še niso mogle začeti, ker je premalo tehnikov (inženirjev). Kar pa zadeva popravo Save pri Blanci, je izjavil v imenu deželnega odbora, da bo skušal na deželne stroške prevzeti veliko svoto od ostalih deset odstotkov, ker je znano, kako ubožen da je sevnški okraj. G. dr. Ploj je govoril o potrebi uravnave potokov v ljutomerskem okraju, dr. Jurtela pa zastran uravnave Drave. — Konec tedna bo rešil deželni zbor brez dvoma vse ostale važne stvari deželnega gospodarstva.

Poslanec dr. Hrašovec in dr. Dečkosta se pritoževala zaradi nemčizma, katerega podpira deželna v deželnem kopaljšču Rogačka Slatina. G. Vošnjak je predlagal, naj se preišče, zakaj Dobrna kot zdravilišče vedno bolj nazaduje. — Ker je vse preveč nemški!

V seji, dne 10. t. m. se je naaljevala razprava o proračunu. Mariborskemu „Studentenheimu“ se je dovolila za letom 1905 začeti vsakoletna podpora po 3000 K, slovenskima dijaškima kuhinjama v Mariboru samo 800 K in v Ptujju samo 600 K in sicer samo za l. 1905. Predlog slov. poslancev za podporo dijaški kuhinji v Celju se je odklonil. Socijaldemokrat Resel se je zaganjal v šole, katere so pod vodstvom redovnikov ter predlagal, da se jim ne da nobena podpora za vzdrževanje množestvenih šol. Proti temu sta ugovarjala slovenski poslanec Žičkar in nemški krščanski socijalist Hagenhofer. Na predlog poslanca dr. Ploja se je dovolila občinam za oskrbo zdravniške službe podpora v znesku 70.000 K.

Politični ogled.

Nemški štajerski kmetje so si ustanovili pred par leti svojo posojilnico in hranilnico, ki je sedaj jedna najmočnejših denarnih zavodov na Štajerskem. Čisti dobiček služi v kmetijske svrhe. Vodijo pa zavod pristaši nemške ljudske stranke. Kmetijski stan ima veliko moč v sebi, da bi se le znal povsod združevati!

Kat. ljudska stranka na Kranjskem je vedno bila zares ljudska stranka, ki je skrbela za ljudstvo in njegov blagor. Na sv. Treh kraljev dan se je na strankinem shodu v Mošnjah sprožila misel, naj bi se začela velika agitacija, da vse občine v radoliškem, kranjskem in kamniškem okraju sklenejo višjo naklado na snaps. S tem hočejo omejiti pogubonosno žganjpitje.

Kmetijske občine na Goriškem se glasno protivijo novemu občinskemu redu, po katerem bi dobili občinski tajniki mnogo več pravic in oblasti nego kjebodi v naši državi. Kmetijske občine smatrajo novi red kot napad na njihovo neodvisnost in samostojnost, katero so dosedaj uživale. Župani različnih okrajev se zbirajo ter ugovarjajo novi postavi? Hvala Bogu, med kmete se naseljuje stanovska zavest.

Tirolski kmetje so globokoverni kmetje. Nova tirolska kmečka zveza je priredila več shodov, na katerih so zahtevali, naj se prepreči predrzno žaljenje katoliških čustev po časopisju.

Novi brambeni ali vojaški zakon, ki se predloži državnemu zboru, je v načrtu gotov. Kar se tiče zakona samega, določa načeloma dveletno službo. Ker pa se bo de-

množilo število novincev in podčastnikov, bodo takoj prvi troški znesli okroglo 207 milijonov in na leto se pomnožili za 110 milijonov kron. Ali odtehtajo koristi dveletne službe toliko večje redne troške, o tem bodeta govorila in odločila avstrijski in ogrski državni zbor. Najvažnejša določba v novem zakonu je razvrstitev potrjenih novincev v stalno armado, dež. brambo in nadomestno rezervo. Doslej je prišla v rezervo polovica potrjenih, torej okrog 125 tisoč mož. Od teh jih je bilo komaj petina oproščenih, o drugih je določal žreb, torej slepa sreča. V tem oziru bode novi zakon boljši. Med stalno armado in deželno brambo ne bode razlike.

Italijanskim polentarjem naša Avstrija vendar ne zaupa več prav. Prej je vedno proti ruski meji pošiljala svoje vojaštvo iz praznega strahu pred Rusijo, ki je Avstriji storila že toliko dobrega. Sedaj je menda spregledala svojo zmoto in začela obračati večjo pozornost svojim zaveznikom! Iz Gorice pišejo, da misli vojno ministerstvo na meji proti Italiji na vsej črti postaviti več vojaštva, nego ga je bilo doslej, zlasti pride nekoliko konjenišva iz Galicije. Mestna občina goriška baje nakupuje svet za vojašnico blizo Standraža. Dalje se govori, da pride v Tolmin bataljon lovcev. Iz Dunajskega Novega mesta bo v Gorico prestatavljen 5. dragonski polk. V Bovec pride ena stotinja trdnjavskega topničarstva. V Gorici, Ogleju in v Trstu dobé lovske bataljone. Tudi v Trziču, Červinjan in Kormin pridejo vojaki. Tudi drugi kraji ob italijanski meji dobé lovce. Kakor znano, razmere med našo državo in Italijo niso tako prijateljske, kakor zagotavljajo diplomatje. Trst, Trident in Balkan so Italijanom na srečo in zato so jako izdatno pomnožili svoje posadke pretekla leta ob naši meji. Tudi dejstvo, da bo to poletje v Italiji poklicanih 60.000 mož k orožnim vajam za dvajset dni, ni brez pomena.

Kaj je novega na Balkanu? Turška nasilstva še so vedno na dnevnem redu. Razmere pa so danes še žalostneje v Makedoniji kakor kedaj. Preje so narod mučili Turki in Arnavti, danes pa se pobijajo kristjani med seboj. Makedonija je še danes dežela, koder uboj krščanskega človeka nič ne pomeni. Grške, srbske in bolgarske čete hodijo po deželi, za njimi pa turške, vse ropajo in ubijajo. Prebivalstvo se pritožuje pri turškem upravitelju Hilmi paša in pri zastopnikih avstrijskih držav. Toda vsi imajo gluha ušesa za ljudske želje in zahteve. Kakor pri nas! Nemški uradniki se pač malo zmenijo za naše upravičene želje, Slovenec nima v uradih prijateljev!

Dopisi.

Bizeljsko. (Razno.) Dne 5. t. m. smo pokopali tukaj očeta č. g. župnika Pavliča. Bil je dober in pobožen starček od 81 let. Mnogo ljudstva in štirje duhovniki so ga spremlili k zadnjemu počitku. N. p. v m.! — V sosednjem Podgorju, pišečke župnije, je bil 4. t. m. popoldan velik ogenj. Domačija z vsemi poslopji pridnega posestnika Černelca je pogorela. Da ne bi korenje in repa zmrznila, so malo zakurili v dotični shrambi, pa premalo pazili, in tako se je zgodila nesreča. — V jesen 1903 so bili tukaj občinske volitve, sedaj so pa zopet razpisane. Prejšnjo volitev so namreč v Gradcu na dreganje protižupanove stranke zaradi gole formalnosti ovrgli. Pri nas se ne gre za kako načelo ampak za zgolj osebnosti. Sicer pa če protižupanova stranka misli, da je toliko meda pri obč. upravi, naj se ji dopusti nekoliko odbornikov, morebiti celi tretji razred. Modra opozicija še ni nikdar nikjer škodovala, seveda mora biti modra, ne trmoglava. — Narodni kolek se dobi v pošteni prodajalnici Andreja Kosa.

Sv. Janž na Dr. polju. (Raznote-rosti.) Posurovelost med šolsko mladino se kaže tudi pri nas vedno bolj in bolj, odkar ptujski „Štajerc“ trosi svoj strup po Drav. polju. Na tukajšnji šoli se je v zadnjih dneh zgodil enako žalosten dogodek, kakor lansko

leto na Hajdini. Učenec 3. razreda zabodel je svojega tovariša z nožem v hrbet tako, da je iz rane kar curkoma tekla kri. V hiši mladega zločinca pridno prebirajo zloglasnega „Štajerca“ iz Ptujja. — Umril je v Trničah starosta janževskih župljanov, prevžitkar Štefan Božič. Mož je dosegel lepo starost 93 let in je bil skoraj do zadnjega čil in krepak na duhu in telesu.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. K ptujskemu okrajnemu glavarstvu je prestavljen za kancelista E. pl. Stebe, ki ne zna nič slovenski!

Prestave v finančni službi. Prestavljeni so nadpazniki M. Ermenc iz Žalca v Celje, Ivan Gošer iz Celja v Žalec, Jožef Kamenšek iz Št. Lenarta v Maribor in Henrik Vogrinec iz Slov. Bistrice v Ptuj; pazniki: Jakob Klinc iz Leskoveca v Slov. Bistrico, Franc Pauline iz Sevnice v Celje in Karol Supan iz Celja v Št. Jurij ob juž. žel.

Mariborske novice. V sredo, dne 5. t. m. je umrl tukajšnji trgovec J. Kokoschin v 60. letu. — V koroški ulici št. 52 je umrl minulo nedeljo hišni posestnik Jakob Žergun. — Mesarskega mojstra Hermana Konradi so odpeljali v opazovalnico, ker se mu je začelo mešati ter je začel besneti. — V predmestni fari sv. Magdalene je bilo minulo leto 80 porok, 504 rojenih, 494 umrlih in 13.800 obhajil. — V torek, dne 10. t. m. je umrl gostilničar Kleinšek. — Zadnjo nedeljo je imela nemška filijalka kmetijske družbe v kazini svoj občni zbor. Vseh skupaj je bilo komaj 50 in še to so bili večinoma gospodje. Tudi Skoff iz Št. Jakoba je bil, toda govoril ni nič. Škoda, zato je bilo pa na shodu tako žalostno. — V stolni fari je bilo v l. 1904 74 porok, 220 rojenih (65 nezakonskih), 135 umrlih.

Gledališke predstave v Mariboru dne 15. t. m. ne bo!

Uradni list v nemškem in slovenskem jeziku je začelo izdajati mariborsko okrajno glavarstvo. Izhaja vsak četrtek. Prva številka je izšla minoli četrtek.

Iz deželnega zbora. Finančni odsek je dovolil 1000 kron letne podpore katoliškemu podpornemu društvu v Celju za dekliško šolo v celjski okolici za toliko časa, dokler se tam ne ustanovi deželna dekliška šola. V seji z dne 11. januarja se je sprejel predlog, da se ustanovi na Slovenskem Štajerju slovenska kmetijska šola in da mora deželni odbor staviti že v prihodnjem zasedanju potrebne natančne predloge. Poslanec dr. Ploj je v imenu slovenskih poslancev ugovarjal, da bi se v prihodnje zvišale deželne doklade, ker jih kmetijsko ljudstvo ne more plačevati. Vodja nemško-nacionalne stranke dr. Deršata izjavi nasproti Ploja, da bo njegova stranka, ki ima v zbornici večino, na vsak način zvišala doklade. Stiger, Ornig in Lenko so tudi v tej stranki ter so z dr. Deršato enih misli. To imate sedaj, Stigerjevi voliteli!

Girstmayerjevi kmetje, čujte! Slovenski poslanci so opustili obstrukcijo, ker se jim je dovolila uravnava Pesnice, uravnava Drave in slovenska kmetijska šola. Obstrukcija slovenskih poslancev torej ni škodila kmetom, kakor se vam je pravilo na Girstmayerjevem shodu v decembru, ampak neizmerno veliko koristila! V seji dne 11. januarja je nemški kmetijski poslanec Wagner predlagal, da se naj zviša pridobinski davek, a zemljiški se naj zniža. Strastno je proti govoril Pfrimer, češ, kmet lahko plačuje, lažje ko obrtnik. Proti kmetškemu predlogu je glasoval tudi Stiger, Ornig, Lenko in Stallner. Ti ljudje so na Girstmayerjevem shodu vam, kmetje, hoteli dokazati, da so Vaši prijatelji. Sedaj jih imate!

Iz šole. Nastavljeni so: za nadučitelja v Zabukovji g. Fr. Srebernik, za stalnega učitelja oziroma učiteljico: začasni učitelj

v Ljubečnem g. Ludevít Pirkovič ter začasni učiteljci gđe. Ana Černej v Sevnici in Jožefa Majzel v Rifniku. Kot okrajni pomožni učitelj za okraj Celje je nastavljen g. Jožef Gosak, učitelj v Tepnem. G. Ludovik Potočnik, učitelj v Dobovi pri Brežicah, je imenovan za stalnega učitelja na rudniški šoli v Idriji.

Št. Peter pri Mariboru. Rajni župan g. Alojzij Velebil je določil v oporoki za občinske uboge 700 K. S tem je rajni zopet pokazal, da je imel blago, usmiljeno srce.

Sv. Ilj v Slovenskih goricah. — „Bursi pridejo“ — tako se je razlegalo po Šentilju. Kaj le bo, smo se radovedno spraševali. In reklo se je, da pristni nemški bursi pridejo rešit šentiljsko nemštvo. Radovedni smo bili. Prišel je tudi napovedan dan — bil je to praznik sv. Treh kraljev — in nemška kobača bila je odprta za nemške rešitelje. Pa prisopihal je vlak za vlakom in ravno tako hladnokrvno zopet odpihal — v kobači pa sta bila dva velika „bursa“ — Őeh Helč in Kranjec Sadu!! To sta dva mogočna rešitelja tukajšnjega propadajočega nemštva, ki bi rada osrečila celo okolico z nemško kulturo. Zadnji je hodil lani celo v znani „Nürnberg“, ker pa so tam še le v njem zavohali slovensko kri, so mu bojda nastavili tisti svetovnoznaní „Nürnbeger Trichter“ in so kar na škafe vlivali v njega pristno nemško modrost... Vidite, kako srečni smo mi, ki imamo tako imenitnega nadučitelja! Pa g. Sadu, ali ste že pozabili, kako je bilo? Tako dolgo boste zopet prodajali svojo modrost, dokler ne srečate zopet kakega koštruna...

Verjane v Slov. goricah. Pretekli dni smo imeli občinske volitve. Za predstojnika je zopet izvoljen Lovrenc Družovec, za prvega svetovalca Franc Zemljč, za drugega pa Alojzij Zelenik. Odborniki so: Matevž Ploj, Franc Pihler, Alojzij Kuri, Matija Kuri, Franc Sirk in Jožef Pučko.

S pošte. V Podvincih pri Ptujju se je ustanovil dne 10. t. m. poštni nabiralnik. S pošto v Ptujju ima vsak dan zvezo.

Ogenj. Blizu cerkve Sv. Barbare pri Konjicah je zgorela dne 2. t. mes. hiša gostilničarja Pukl. — V tovarni za vato pri Slov. Bistrici je začelo goreti dne 2. jan. Zgorelo je precej vate, strojev in drugih reči. Ostalo in pa tovarno je rešila požarna bramba.

Umrła je, kakor se nam poroča iz Šmarja pri Jelšah, Marija Hrovat, veleposesnikova žena v Orehkem, zapustivši 11 nepreskrbljenih otrok, od teh 10 dečkov. Bila je obče čislana gospodinja in vrlo narodna in vzorna mati. Lahka ji zemljica! — Umrł je v Rogatcu tamošnji okrajnik sodnik Adolf Meixner. Bil je hud nasprotnik Slovencev in ni hotel nikoli v slovenskem jeziku uradovati. — V Vojniku je umrla dne 4. jan. gospa M. Premšak, slovenska mati nemških celjskih Premšakov. — Nagle smrti je umrl na Vidmu g. Ludvik Gardner, ki je zadnje leto opravljal službo oskrbnika videmske loterije. 2. t. m. se je na potu iz Vidma zgrudil na tla in tam tudi umrl. — Umrł je pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 7. t. m. spoštovani posestnik Jožef Lasbacher, oče pokojnega jezuita vlč. g. Jožefa Lasbacher. G. župnik je pri odprtem grobu omenil, da je pokojni bil značajan mož, vzgleden kristjan, velik dobrotnik cerkve in šole. Nova monštranca in obhajilni kelih je njegov dar, 200 K je daroval za popraviljenje duhovške cerkve, 200 K za duhovške šole, več sto kron za zidanje nove cerkve; kdaj je bilo kaj storiti za čast božjo, je bil pok. Jožef Lasbacher med prvimi dobrotniki. Trajni spomin mu bo ohranjen pri župljanih, poplatil pa ga bo večni Bog. N. v m. p.

Ptujske novice. Ako nerazsoden človek čita članke ptujskega „Štajerca“, katerega izdaja Ornig z drugimi posilinemškimi trgovci, si lahko misli, ta Ornig je gotovo jako pobožen. Toda ti članki so vsi le namenjeni, da bi zastavili našim ljudem jasen pogled. Nasprotno je Ornig velik prijatelj lutriš vere. V petek, na praznik, je zopet pripustil, da se je vršila v koncertni dvorani luteranska maša. Na eni

strani piše njegovo glasilo nasproti kmetom Bog ve kako sveto, na drugi strani se pa pod njegovim pokroviteljstvom prirejajo protestantovski shodi.

Kako se gospodarji z deželnim denarjem? Deželni zbor je dovolil dne 10. jan. „Musikvereinu“ v Ptujju in v Mürzuschlagu vsakemu po 100 kron podpore. Celjski dijaški kuhinji, kjer bi naj dobivali revni slovenski dijaki hrano, pa niso dovolili podpore. Za muziko med Nemci imajo denar, za lačne sinove slovenskih starišev pa ne!

Kdo ima več izjav? „Štajerc“ pravi, da smo mi neumni, ker smo ponatisnili izjave in brzojave, ki so pozdravljali shod slovenskih zaupnikov dne 27. dec. l. l., ker jih je jako malo! No, zakaj pa ti ne natisneš izjav pri nemškem shodu? Zato, ker ni došla nobena! Kdo se bo pa brigal za shod, katerega skliče Franc Giršt Mayer in na katerega pride pet kmetov, kakor so Škof, Kresnik in drugi enaki.

„Štajerčeva“ stranka — nemška stranka. Nemški listi so poročali, da je zmagala v Laškem trgu pri zadnjih občinskih volitvah nemška stranka. Zdaj pa pride „Štajerc“ s poročilom, da je zmagala njegova stranka. Torej je njegova stranka nemška stranka in on nemški list pa ne naprednjaški. Torej tudi ni Nemcem samo prijazen list, ampak slovensko pisano glasilo spodnještajerskih Nemcev (?) in nemčurjev, ki hočejo z njim med spodnještajerskimi kmeti zgago delati.

Iz spodnještajerskega pljuvalnika. Spodnještajerski nemčurji so napljuvali v ta pljuvalnik „Štajerc“ sledeče izreze: „farske device, hujskajoči učitelji, hujskajoči kateheti, klerikalna druhal, klerikalno časopisje je kužna bolezen, svinjski duhovniki, dohtarsko farske cunje tulijo kakor besne, zabiti kmetje, farska druhal, prvaška spekulacija, notarskega hujskača naj vzame zlodej, itd. In ta list dela za slogo? S tako nesramnimi se pač sloga ruši! Ali pa misli morebiti s takimi izrazi kmeta rešiti!

Ornig — prijatelj kmetov? „Štajerc“ vedno hvali Orniga, da je prijatelj kmetov in da jim hoče pomagati. Kakšen prijatelj kmetov da je, je pokazal najjasneje v sejah deželnega zbora dne 3. in 4. t. m. Dne 3. t. m. je prišel v deželnem zboru k razpravi predlog, naj se da bogatemu stavbnemu podjetniku, ki je zidal hiralnico v Kindbergu 10.000 K, ker je baje toliko pri tem delu doplačal! Delo se je razpisalo natečajnim potom in je stavbenik sam kriv, če je premalo zahteval. Predlog se je v deželnem zboru odklonil, ker so razven slovenskih in nemških kmečkih poslancev, tudi nekateri mestni zastopniki glasovali proti. Seveda ptujski župan Ornig je glasoval za predlog, za podporo bogatemu stavbarju. Lep prijatelj kmetov, če hoče kar 10.000 K deželnega denarja, ki je večinoma iz kmetskega žepa, vtakniti v žep cogataša. Drugi dan, 4. t. m. se je glasovalo za predlog, za podporo in darila, ki se dovolijo kmečkim poslom. Takrat pa je zginil Ornig iz dvorane kakor kafra. Torej bogataše podpirati, za to je Ornig, da pa bi glasoval za kmetom koristni predlog, pa uide. Kaj porečejo k temu volilci v ptujskem okraju? Če Ornig tako dela v okrajnem zastopu, potem se bodo posestniki že še začeli praskati za ušesi. Saj se že tako lahko, za 10% že morajo plačevati višje doklade. Kakor ste si postljali, tako boste ležali!

Nevarni nemški trgovci. Slovenska mati iz okolice ptujske je šla s svojim sinom dijakom kupovat v Ptuj k hudemu nasprotniku Slovencev, Slaviču. Slavič je hotel nemški tlačiti, kar pa kupovalca nista hotela! Saj Slavič tudi boljše slovenski zna! Ko sta si izbrala blago, jima je hotel zaviti v „Štajerca“, česar pa nista dovolila. Sedaj začne Slavič poučevati dijaka. Toda, čeprav še majhen, dijak se od Slaviča ni dal ugnati v kozji rog. Slavič, ki še nemški prav ne zna, hotel se je pokazati učenega (ne smejte se prijatelji!) ter priporočal dijaku tudi učenje angleščine. Dijak je zopet pokazal, da več razume nego Slavič, ter mu rekel, da je za nas pač pametneje se učiti ruščine nego an-

gleščine. A kaj je sedaj sledilo? Ne vemo kako, toda vse to je prišlo zavito in z lažmi podaljšano v nemške časnike. V teh se laže, da mati slovenščine svojega sina niti razumela ni, da je dijak rekel, da ima Rusija bodočnost (kar je itak resnično!) in nazadnje se vrže kamen na slovensko gimnazijo v Mariboru, češ, taki obėudovalci Rusije in narodni nestrpneži, ki niti, grozno, s ptujskim Slavičem nočejo nemški govoriti, se tamkaj vzgojujejo! Slovenski zavedni stariši pa si bodo gotovo dvakrat premislili stopiti v prodajalno, kjer človek ni varen, da bi se pozneje ne poročalo o njegovih besedah neresnično in zanj nevarno v nemških časnikih.

Ponesrečil se je mladenič Alojzij Roškarič od Sv. Benedikta v Slov. gor. v noči od starega leta na novo leto v župniji Sv. Petra pri Radgoni. Nekdo ga je napojil z žganjem. Mladenič je obležal pod milim nebom in — zmrznil. Škoda zanj, ker je bil priden ud mladeniške Marijine družbe benediške. Bog mu bodi milostljiv! Ti mladina pa čuj, kaj žganje dela in se ogibaj tega strupa!

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. se je kar nastanil neki agent Schrein iz Maribora ter prodaja okrog luteransko sv. pismo v slov. prevodu. Obhodil je že trojiško in benediško župnijo; menda je bil že tudi drugod ali pa še pride. Naj dušni pastirje opozore povsod ljudi, da ne bodo kupovali krivoverskih knjig. Kdor pa jih je kupil, naj jih sežge.

Celjske novice. Celjsko pevsko društvo si je izvolilo za načelnika gosp. Rafaela Salmiča. — Krasna slika nemškega gospodarstva je proračun celjskega mesta za l. 1905. Izkáže namreč celih 1775.04 K primanjkljaja, ki se ne more nikjer pokriti. Mi bi nič ne grajali te uprave, ako bi bili v proračunu kaki posebni izdatki, recimo za kak vodovod ali kako drugo koristno napravo. Toda samo navadni izdatki in vendar tak primanjkljaj, to samo kaže, da ti ljudje ne znajo gospodariti. In ravno ti ljudje bi imeli glavno besedo v okrajnem zastopu, če bi zmagali Nemci pri prihodnjih volitvah. To bi bilo lepo gospodarstvo! Dolžnost vsakega poštenega Slovenca je torej, da prepreči, da pridejo taki slabi gospodarji v zastop! — Naš slavni občinski zastop je sklenil popraviti uro na rotovžu, oziroma če je že tako zarjavela, da je ni mogoče več popraviti, kupili bodo novo. Pa kako težko, še le po daljšem medsebojnem kregarju so se gospodje k temu izdatku za uro odločili! Seveda, če bi bilo treba dati za „Südmarko“ tisoč kron, bi bili to veliko lažje dovolili, kakor pa 200 K za uro. Da, naši mestni očetje so že postali očimi za naše mesto! — Celjsko pevsko društvo priredi dne 22. t. m. gledališko predstavo.

Kopališčnega raynatelja v Dobrni sta deželna poslanca dr. Šaherl in Vošnjak dne 10. januarja hudo umivala. Ravnatelj po njih besedah predolgo spava in se zabavlja, namesto da bi skrbel za blagor toplic. Seveda je hud Nemeč!

Prememba posesti. G. dr. Jos. Strašek, slovenski zdravnik v Brežicah, je kupil Haiderjevo hišo v mestu. S tem se bo zabranilo vedno preganjanje našega zdravnika.

Županova desetletnica. Dne 6. t. m. je obhajal župan občine Zakot pri Brežicah, g. Ivan Lapuh, desetletnco svojega županovanja. Vsi odborniki so se zbrali na kolo-dvoru, v lepo okrašenih prostorih gostilne Ivana Volčanjšeka, kjer so slavili zavednega slovenskega župana. Te slavnosti so se udeležile vse slovenske obitelji iz Brežic.

Iz Vidma. C. kr. finančno ministrstvo je odredilo, da se sme srečkanje videmske loterije vršiti 31. decembra 1905. Vsled tega morejo oni, ki do zdaj še nimajo teh srečk, iste oskrbeti tekom leta 1905.

Trbovlje. V fari sv. Martina v Trbovljah je bilo minulo leto 118 porok, 540 rojenih, (61 nezakonskih), 257 pogrebov.

Po nepotrebnem plačujejo davke posestniki okuženih vinogradov. Kdor ima trtno uš v svojih vinogradih, naj to sam ali pa potom občinskega urada nemudoma naznani

okrajnemu glavarstvu. Posestniki okuženih vinogradov plačujejo vsako leto do 300.000 kron davkov po nepotrebnem. Vinogradniki, ganite se vsaj, kadar se gre za vašo kožo!

Debelo kožo imajo Vitanjčani. Za razumne besede so nedovzetni, krepkejšje odletijo. Umesten bi bil pregovor: „Nemec tepec, bukov kij, dalj ga sune, dalj leti“, samo da „Nemec“ precej šepa, ker nima prave krvi. Ne morejo živeti brez krivoverca pastorja celjskega. Nasproti njemu je posebno postrežljiv oštr gostilne pri mostu, na oglu blizu cerkve, zvest prijatelj katoliške slovenske šole. Večkrat že, in še celo pred kratkim, je krivoverški nčenik v lepi družbi „dragih prijateljev“ več ur dolgo spravljal pod svojo streho skromno večerjico v razkošno razsvetljenih sobanah. Ti to znajo, da je prav za oba. — In slovenski katoliški kmetje so vsi srečni, da lahko podpirajo pomagače krivovercev. Sree se jim vesolja topi, če jih pastor hoče iz prvega nadstropja vsaj grdo pogledati. Mogoče si mislijo: tukaj vsaj nismo izpostavljeni nadležnemu mrazu; kajti v svoje „Bralno društvo“ ne moremo, ker je ponesreči vedno zaklenjeno, in je nam zabranjeno zvedeti kaj dobrega. Da pa gremo v tako hišo, imamo dvojno korist: napijemo se in slišimo kaj novega. — Živijo! Heul!

Shod županov ormoškega okraja se je vršil dne 29. decembra 1904. Udeležilo se ga je 34 mož županov in občinskih svetovalcev. Na shodu so se sklenile enoglasno sledeče resolucije: I. Shod sklene oziraje se na slučaje, da se županom po dopisnicah, uradnih listih itd. z globami žuga, ako ne bi nemudoma rešili dopisov, uradom naznaniti, da župani takih dopisov ne bodo sprejemali ampak jih nerešene vračali, ker župan je v prvi vrsti kmet in ne uraduje vsak dan, ampak ob nedeljah in praznikih. II. Slovenski župani ormoškega okraja sklenejo enoglasno upirajoč se na člen XIX. drž. zak. tirjati od uradov le slovenske dopise in slovenske tiskovine, da se vloge županov (kar se zdaj ne godi) tudi v slovenskem jeziku rešijo — nasprotno se bodo vse nerešene vračale — ter prosijo svoje drž. in dež. poslance, katerim bodejo vsak naspotujoč slučaj redno naznanili, da na pristojnem mestu uplivajo, da bo pri uradih naš jezik ravnopraven. III. Zbrani župani enoglasno odobrujejo postopanje svojih poslancev v deželnem zboru proseč jih, da se potegujejo, da dobi naš okraj, kateri se izključno s kmetijstvom peča — kmetijski zavod. — Resolucije so se poslale c. kr. okrajnemu glavarstvu, c. kr. namestnji in našim poslancem.

Cerkvene stvari.

Duhovske vesti. Župnik na Svičini č. g. P. Rudolf Vagaja je odpoklican na lastno prošnjo v samostan Admont ter tam imenovan patronatnim komisarjem. Za provizorja na Svičini je imenovan tamošnji kaplan č. g. Matej Meznarič. — Razpisana je župnija Pušča v a do 17. t. m. in Skomre do 27. t. m.

Spremljevanje k „Ljudski pesmarici“ je ravnokar izšlo v veliki, a zelo praktično urejeni izdaji, tako da treba organistu samo pri eni edini pesmi med igranjem obračati list. Dobi se v prodajalni kat. tisk. društva v Ljubljani in v drugih knjigarnah, v Mariboru pri Maksu Isling. Cena obširnemu in močno vezanemu delu je le 4 K. Duhovniki in učitelji pa, ki naroče Spremljevanje za revne šole, ga dobé za 3-20 K, s pošto 3-50 K, ako ga naroče pri č. g. dr. Greg. Pečjak, gimn. profesorju v Ljubljani.

Ljutomer. Od pamtiveka časti verni slovenski rod sv. Tri kralje. Komu ni znano, da so naši pobožni pradedje kaj radi romali v nemški Rim, v Kelmorajn, na grob sv. Treh kraljev? Da bi češčenje treh modrih spet oživel in se povzdignilo, so vlč. g. dekan Mart. Jurkovič povabili mladeniče svoje župnije, da na praznik Razglašenja Gospodovega

skupno prejmejo sv. zakramente in se po vzgledu sv. Treh kraljev poklonijo Kralju nebes in zemlje. Res, odzvalo se je temu vabilu do 400 mladeničev! Čast jim, ki so ponos ljutomerske župnije, da, Murskega polja!

Pogreb pokoj. č. g. Alojzija Veberiča se je vršil v četrtek, dne 29. decem. v Radgoni ob navzočnosti obile množice ljudi in 20 duhovnikov. Pokojnik je bil rojen l. 1870 na Gorici pri Radgoni, gimnazijo je obiskoval in dovršil v Gradcu ter bil tamkaj leta 1895 posvečen v mašnika. Služboval je pet let v Staincu in 4 leta v Ivniku. Bil je ves čas uzorno dalaven duhovnik, pa tudi vrl slovenski domoljub. Ljubezni do slovenskega maternega jezika se je navzel že v očetovi hiši in jo je skrbno gojil v Gradcu in tudi kot duhovnik, čeravno je bil vedno med Nemci. Kot bogoslovec je vedno dopisoval v „Slov. Gosp.“ in v ožjem krogu je zlagal tudi pesmice. Z bratrancom svojim, Fr. Rožmanom, sedaj kaplanom v Voitsbergu, sta šla kot prva Slovenca iz radgonske župnije študirat v Gradcu. S svojim vzgledom sta tako vrl vplivala na radgonske Slovence, da so kar po vrsti začeli pošiljati svoje nadarjene sinove v šole. Odlična hiša Rožmanova v Dedincih ima celo tri brate duhovnike. V kratkem času so si vzgajili vrl radgonski Slovenci s pokoj. Veberičem vred 7 duhovnikov, eden je še bogoslovec v Mariboru, eden jurist in zraven tega še imajo sedaj 7 nadepolnih dijakov. In ravno slovenski dijaki in bogoslovci so veliko pripomogli, da se vedno bolj probuja slovenska radgonska okolica.

Društvena poročila.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: sekcijski svetnik Janko Babnik 10 K, Klub 30 K, okrajna posojilnica v Ljutomeru 40 K, dekan Jož. Čížek 10 K, kanonik Jernej Voh 20 K, kn. šk. tajnik Ant. Pučnik 5 K, A. D. kot kruh sv. Antona 10 K, dekan Martin Jurkovič 10 K 50 v., okrajna posojilnica v Ormožu 20 K, svečar Ant. Dufek 5 K, posestnik Turk 10 K, gospa Preskar 5 K, dva — 2 K, župnik Alojzij Cilenšek 4 K 80 v., Posojilnica v Makolah 50 K, župnik Mihael Lendovšek 10 K. Srčna hvala!

III. občni zbor „kat. izobraževalnega društva“ v Studencih se je vršil na praznik sv. Treh kraljev v društvenih prostorih v Studencih. Udeležba je bila obilna. Iz tajniškega poročila posnamemo, da je društvo v preteklem letu zelo pridno delovalo in da je k društvu pristopilo tekom leta 46 novih članov. Iz poročila blagajnikovega pa, da je društvo, dasiravno si je lani omislilo krasno in drago zastavo, brez vsacega dolga. Nato je g. Iv. N. Gostinčar v poljudnem govoru razlagal pomen izobraževalnih društev, ki naj bude narodno in versko zavest med našim ljudstvom. Priporočal je dobro časopisje in vrnal navzoče k navdušenju in vstrajnosti. Poslušalci so pazno sledili govoru. Nato se je vršila volitev. Mi pa kličemo vrlim Studencanom: Le tako naprej, do zmage!

Sv. Peter niže Maribora. Dne 26. decembra l. l. je imelo sloven. gospodarsko in izobraževalno društvo „Skala“ pri Sv. Petru niže Maribora svoj letni občni zbor in volitev novega odbora. Vlč. g. župnik M. Štrakl kot predsednik otvori zborovanje ter omeni v kratkih potezah žalost in vesele dogodke v društvu. Posebno naglašja izgubo nepozabnega društvenega podpredsednika in navdušenega vernega narodnjaka Alojzija Velebila, ki nam ga je ugrabila nemila smrt. Navzoči člani mu zakličejo trikratno „slava“. Zahvaljuje se tudi marljivemu tajniku g. nadučitelju P. Pavlinu ter č. gosp. provizorju A. Kocbeku, ki sta za časa svojega bivanja pri Sv. Petru gmotno in duševno podpirala društvo. Vlč. g. predsednik povdarja veliko važnost tega društva ter pravi, da je najboljši varuh pred nemškutarstvom, ki preti Sv. Petru od vseh strani. Vpliv društva pa se je že pokazal o priliki deželnozbornih volitev, kjer so Šentpeterčani polnoštevilno in enoglasno volili od narodne slovenske

stranke priporočanega kandidata. Društvo je ob koncu leta pokazalo velik napredek v vsakem oziru. Člani radi in obilno čitajo in cela župnija se zanima za svojo „Skalo“. Predsednik opominja ude še k večji delavnosti ter želi, da bi društvo v vseh ozirih izvrševalo svoj namen posebno, da bi se vršili redni poučni shodi. Udov je imelo društvo 56, ki so imeli v začetku svoje prostore zastoj v župnišču; zdaj pa ima društvo v drugi župnikovi hiši veliko sobo brezplačno za svojo čitalnico in zbirališče. V imenu društva izrekamo vlč. gospodu župniku na tem mestu najprisrčnejšo zahvalo za to in mnogo drugih dobrot, ki so jih že skazali in jih še skazujejo našemu in svojemu društvu! Blagajnik g. Franc Bračko poroča, da je bilo dohodkov 191 K 83 v, stroškov 118 K 96 v, torej 72 K 87 v preostanka. Knjiž si je društvo kupilo 33, kakor poroča knjižničar A. Fras; mnogo pa so jih darovali posamezni člani: vlč. g. župnik 13, č. g. A. Kocbek 30, F. Bračko 5, P. Pavlin 4, župan A. Fluher 32 in A. Fras 12. Časopisov je bilo 13; „Slovenca“, „Gospodarja“, „Südsteier. Presse“ in „Vaterland“ so darovali g. župnik, pokojni Velebil „Kmetovalca“ in župan gosp. Fluher „Narodn. Gospod.“ Odbor za tekoče leto 1905 je sledeči: Predsed. vlč. g. župnik M. Štrakl, podpredsed. župan A. Fluher, tajnik č. g. kaplan J. Krajnc, blagajn. Fr. Bračko, knjižničar Ludovik Fluher; ostali odborniki so: Gornik Fr., Verlič Fr., Fras Ant., Senčnik Jos., Duh Domin., Fabijan Jan. Bog daj, da bi novi odbor deloval ravno tako marljivo in vspešno kot lanski!

Slovensko čebelarско društvo za Spodnje Štajersko je imelo 29. dec. l. l. v Narodnem domu v Ptujju svoj drugi občni zbor, pri katerem se je izvolil za leto 1905 sledeči odbor: Predsednik: g. Jožef Zelenik, posestnik pri Sv. Urbanu pri Ptujju, podpredsednik: g. Ivan Jurančič, posestnik v Andrencih, tajnik: Ivan Strelec, nadučitelj pri sv. Andražu v Slov. gor., blagajnik: g. J. Bezjak, učitelj pri sv. Urbanu v Slov. gor., odborniki: gg. Tomislav Kurbus, nadučitelj v Slivnici pri Celju, Alojz Pogrujc, učitelj na Hajdini in Anton Zdolšek, c. kr. avskultant v Celju; pregledniki računov: gg. dr. Anton Brumen, odvetnik v Ptujju, Jakob Kopic, učitelj v ptuj. okolici in č. g. Janez Toman, župnik na Hajdini. Iz tajnikovega poročila povzamemo, da je ustanovilo društvo v prvem letu svojega delovanja 12 podružnic, pri katerih je pristopilo 281 članov; izven podružnic je pristopilo 59 članov, tako je štelo društvo v preteklem letu 340 članov. Za ustanovitev podružnic si je stekel največ zaslug društveni čebelarški potovalni učitelj g. Jurančič, kateremu se je izrekla zahvala. Iz blagajnikovega poročila povzamemo, da je imelo društvo 519 K dohodkov in 478 K stroškov, torej prebitka 41 K, ker za to leto ni dobilo še nobene podpore. Z veseljem povdarjamo, da je v društvu zastopan evet iz raznih stanov, tudi veliko od vlč. duhovščine, in prav tako, saj je isto zgolj gospodarsko! Naj se toraj razvija tudi v tekočem letu!

Sv. Marjeta niže Ptujja. Silno smo se čudili, ko smo čitali v št. 1. „Slov. Štajerca“ z dne 8. t. m. dopis od Sv. Marjete. Kar naravnost smo čutili, da tega članka ni pisal Šmarječan, ampak neki liberalni gost iz bližnjega sosedstva, kojemu smo Šmarječani že dovolj razumljivo pokazali, da ne maramo niti njega niti njegovih liberalnih nauk. Naše bralno društvo ima v svojih pravilih točko, da je „katoliško bralno društvo“, ki torej nima namena biti zbirališče liberalcev in pijancev, tedaj tudi ne prireja prostih zabav s plesom in pijančevanjem, zato pa ima tudi svoj sedež v šoli, ne pa v gostilni, ter hoče biti ljudstvu v poduk, ne pa v zapeljavanje. Dopisnik si domišlja, da je le to narodno probujenje, ako se na pol ali pa celo pijanim ljudem kaj blebete, da se navdušujejo pri kupici vina, ko se pa vinski duh razkadi, izgine tudi njihovo navdušenje; take prilike rabijo le ljudje dopisnikove baže za svoje neslano govorjenje, mi pa hočemo imeti opr-

viti s treznimi in pametnimi ljudmi. Dopisnik želi, naj bi pevci in predsedništvo prišli se njemu klanjat v gostilno! Na vzporedi veselice ni bilo nobene proste zabave, tedaj je bilo vsakemu na voljo dano, po dokončani gledališni igri storiti, kar mu ljubo in drago, tedaj tudi pevci in predsedništvo bralnega društva ni imelo dolžnosti, iti se v gostilno osebno predstavljati nepovabljenim gostom. Omenjeno bodi še to, da je neki nepovabljen liberalni gost v gostilni napadal naše duhovništvo, kakor bi ničesar ne storilo za narodno stvar, povemo mu le to, da je ravnoisto ustanovilo naše društvo, da se je vedno štel med najpožrtvovalnejše ude v gmotnem in drugem oziru in da so v narodno probujenje že več storili, kakor bode tisti nezagotovljen gost storil, četudi doseže Metuzalemovo starost.

Sv. Marjeta nižje Ptuja. Našemu bralnemu društvu je daroval veleč. gospod Melhijor Zorko, kaplan v Cirkovcah, svoto 12 K in velečastiti gospod Henrik Schreiner, kaplan v Dobrni, svoto 10 K. Za ta velikodušna darova se predragima gospodoma presrečno zahvaljujemo. — Bog daj veliko posnelcev! — Predsednik: Janko Žunković.

Bralno društvo v Kapeli je imelo dne 8. prosinca t. l. svoj občni obor. Društvo je štel v pretečenem letu 81 rednih udov, katerim se je izposodilo čez 800 knjig; tudi časniki so se pridno čitali. Omislilo si je lično izdelan oder za gledališčne predstave, kojih se je priredilo dvoje, in sicer: „Sv. Elizabeta“ in „Eno uro doktor“ ter tombolo s poučnim predavanjem. Novi odbor se je sestavil takole: g. Jak. Zemljčič, predsednik, g. Mir. Platovšek, podpredsednik, g. Davorin Meško, blagajničar, g. Vek. From, tajnik, g. J. Golob, knjižničar, g. J. Horjak in g. Mat. Puhar, odbornika. Upamo, da bo odbor tudi v novem letu častno rešil svojo važno nalogo.

Občni zbor „Dijaške kuhinje v Celju“ se je vršil 4. t. m. v tamošnjem „Narodnem domu“. Iz blagajnikovega poročila se razvidi, da je imela v minulem letu „Dijaška kuhinja“ 4023-26 K dohodkov ter 4365-64 K stroškov. Torej je imela lani za 342-38 K več izdatkov nego dohodkov. Vsak dan je razdelila ubogim dijakom nad 50 obedov. „Dijaški dom“ je dobil v preteklem letu vseh daril 3823-8 K. Po raznih nasvetih glede „kuhinje“ in „doma“ je bila volitev novega odbora. Ta se je sestavil takole: Predsednik dr. Serbec, podpredsednik dr. Dečko, tajnik profesor Cestnik, blagajnik pos. tajnik Lončar, odbornika profesorja Fon in Kožuh, namestnika dr. Karlovšek in prof. Kardinar. V tekočem letu podpira „Dijaška kuhinja“ še več dijakov, nega lani. Dobrotnih prispevkov potrebuje torej še v višji meri, sicer bo primanjkljaj še višji. Prispevki za „Dijaški dom“ pa prihajajo bolj in bolj porredko. Slovenci, spominjajte se torej zopet ob raznih prilikah celjske „Dijaške kuhinje“ in „Dijaške doma“!

Shod odbornikov bralnih društev lenarškega okrožja se bo vršil v četrtek 18. januarja ob polu 11. uri predpoldne v Poličevi hiši pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Vspored: 1. Poročilo o društvenem stanju za l. 1904. 2. Kaj je storilo vsako bralno društvo l. 1904. 3. Katere uradne knjige ima. Treba jih prinesiti s seboj, tajnikov posel. 4. Blagajniška knjiga in blagajnikov posel. Viri dohodkov. 5. Knjižnica. Koliko vseh, koliko raznih vrst, koliko se prebralo l. 1904? Red za knjižnico, knjižničarjev posel, bralni krogi za časnike. Katere knjige in časopisi so vredni naročila. Strokovne knjige. 6. Mladeniške in deklishe zveze, tje so, njih pomen in njih delovanje. 7. Veselice, igre, strokovna predavanja, delo po letu in po zimi. 8. Petje. 9. Čebelica. 10. Bralna soba. 11. Odborniki. 12. Zveza — Pri vsaki točki bo razgovor. Za vsako društvo naj poda eden odbornikov kratko poročilo. Vsi odborniki, zlasti predsedniki, tajniki, blagajniki in knjižničarji, udeležite se tega važnega shoda, da uredimo naše delo pri bralnih društvih!

Natančnejši vspeled se razpošlje dotičnim društvom.

Zimska veselica benediške deklishe zveze se je jako dobro obnesla. Otvorila jo je Antonija Zimič s pristrčnim pozdravom povdarjajoč, da hoče zveza, da bi se nje članice veselile na pošten način. Matilda Tomažič deklamuje Hribarjevo šaljivo in podučno pesem „Jezik“. Marija Landergot razpravlja v svojem podučnem govorčku o treh za deklishe važnih rečeh. Treba je, da si v novem letu bistrimo duha s pravo izobrazbo, da si blažimo srce s pravim pobožnim življenjem ter da se urimo v vseh oddelkih domačega gospodinjstva. Amalija Letnik nam v deklamaciji „Ne hodi mi hčerka na ples“ pripoveduje, kako je ples pokvaril hčerko, ji vzel nedolžnost. Mati je same žalosti umrla, hčerka pa vsled nepoštenega življenja kmalu za njo. Ljubke narodne pesni iz dekliskih grl so nam posebno prijale. Središče veselice sta bili dve igri: „Trojna pot v življenje“ je prav zabavna in pa tudi prav podučna igra nalašč za pustno dobo. Naše igralke so jo prav dobro predstavljale. Druga igra je bila dramatična slika v proslavo Brezmadežne „Proti domu“, ki jo je zložil Silvin Sardenko. To je res ljubeznjiva sličica, vredna, da bi jo povsod predstavljali. Tudi v tej sliki so naša dekleta izvrstno nastopale. Kaj lepa je bila skupina: Marija s sv. Stanislavom in sv. Nežo. Zabava, ki jo je nudila ta veselica naših deklet, je bila res plemenita in blažilna. Na mnogih željo se še ponovi prihodnjo nedeljo. Tedaj pa na svidenje tudi sosedje! Ne bo vam žal.

Gospodarske stvari.

Za naše sadjarstvo. Iz Vidma se nam poroča: Na letošnji svetovni sadni razstavi v Düsseldorfu je bilo razstavljenega tudi mnogo štajerskega sadja. Pokazalo se je, da naše štajersko in tirolsko, potem češko sadje daleč prekaša vse drugo sadje. Tozadevno obširno poročilo deželnega komisarja za sadjarstvo in vinarstvo priobči „Südst. Presse“. Našim slovenskim sadjarjem se priporoča, naj se s sadjarstvom še bolje pečajo, kakor do sedaj. Posebno v eni važni zadevi smo še zaostali: Kako se sadje obira, spravlja in razpošilja. V tej zadevi smo za Tirolci še daleč, daleč zaostali. G. Stiegler, deželni sadjarski komisar je obljubil, da bo posebej naročil našim potovalnim učiteljem, naj ljudi podučujejo v tem, kako se ima ravnati z razpošiljanjem sadja, da dosežemo tiste velikanske cene za naše sadje, katere plačujejo sadni trgovci za tirolsko sadje. Naša voščenska na pr. je dobila letos posebno priznanje pri sadnih trgovcih v Gradcu in na Dunaju in se je tudi v Düsseldorfu postavila na prvo mesto. Pisatelj teh vrstic je prodajal letošnjo voščenko po jako dobri ceni in prejemal posebna priznalna pisma zastran njenega okusa; da, pripetilo se je celo, da je neki odjemalec našo voščenko preplačal samovoljno še za enkrat tako visoko ceno, kakor sem mu jo nastavil. Naprej torej s sadjarstvom!

Društvena naznanila.

Bralno društvo v Konjicah ima II. redni občni zbor dne 15. prosinca 1905. popoldne ob 8. uri v društvenih prostorih z običajnim vzporedom. Ker je društvo za okoliščane posebne važnosti, vabi k mnogobrojni udeležbi — odbor.

Katol. bralno društvo za ljutomersko okoličje ima dne 22. t. mes. ob 8. uri popol. svoj redni občni zbor v gostilniških prostorih g. Iv. Vaupotiča z običajnim vzporedom. Odbor.

Ljutomer. Čitalnica, slov. pevsko društvo in podružnica sv. Cirila in Metoda prireda dne 15. t. m. v gostilni g. Iv. Vaupotiča v Ljutomeru veselico s petjem, tamburanjem, s primernimi govori in veselo igro „Idealna tašča“. Za tem občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljutomeru z običajnim vzporedom. Začetek ob 6 uri zvečer. Vstopnina 1. sedež 60 v, 2. sedež 40 v, stojišča 20 v. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in podpornemu društvu Franc Jožefove šole v Ljutomeru. Najuljudneje se vabi k obilni udeležbi.

Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju ima v nedeljo, dne 22. prosinca 1905 svoje glavno

zborovanje ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih s petjem domačih pevcev. K obilni udeležbi uljudno vabi vse ude kakor tudi neude odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 22. t. m. po večernicah tombolo v prostorih g. Škerlec a. Obilne udeležbe tudi od naših sosedov pričakuje odbor.

Veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju priredi zabavni večer v nedeljo, dne 22. t. m. v gostilni g. Franca Jureša v Križevcih. Začetek ob 4. uri popoldne. Svirala bo veteranska godba. K obilni udeležbi vabi občinstvo in sosedna veteranska ter gasilska društva, naj pridejo v društveni obleki, odbor.

Letuš pri Rečici v Savinski dolini. Šolska predstava bo v nedeljo, dne 15. januarja t. l. ob 4 uri popoldne v šoli v Letušu. Na vzporedi je petje, deklamacije in igra. K mnogobrojni udeležbi vabi — učiteljstvo.

Podružnica „Slov. čebelarkega društva“ v Št. Juriju ob južni železnici zboruje v nedeljo, dne 15. prosinca t. l. popoldan po večernicah v šoli. Na vzporedi je predavanje „Čebela v zimi“ in volitve. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Gasilno društvo v Dornovi priredi domačo veselico s tombolo dne 15. januarja t. l. v gostilniških prostorih g. F. Herga. Začetek ob 7. uri zvečer. Prijatelji društva se uljudno vabijo.

Sv. Jurij ob Ščavnici. „Mladeniška zveza“ ima dne 15. t. mes. svoj občni zbor, nedeljo pozneje pa, t. j. 22. t. m., „Dekliška zveza“. Ker bodo pri obeh zborovanjih tudi podučna predavanja, vabimo ne le vse ude, marveč tudi neude — v I. razred jurjevske šole, in sicer takoj po večernicah.

Pri Sv. Barbari blizu Maribora priredi bralno društvo svoje letno glavno zborovanje dne 15. t. m. takoj po sv. maši v kaplaniji z naslednjem vzporedom: 1. poročilo predsednikovo, tajnikovo, blagajnikovo in knjižničarjevo; — 2. poročilo mladeniške in deklishe zveze, o nji stanju, življenju in napredku, ki baje začasno spi; — 3. pobiranje udnine za leto 1905; — 4. nova volitev obeh odborov, vsled česar se uljudno prosil, da pridejo vsi; — 5. predlogi in navseti.

Društvo „Kmetovalec“ pri Mariji Snežni ima svoj občni zbor dne 22. t. m. Zborovanje se vrši po večernicah v sobi braln. društva.

Katol. bral. društvo pri Sv. Juriju ob južni žel. ima dne 15. jan. 1905 svoj III. redni občni zbor z običajnim vzporedom.

Bralno društvo Studenice pri Poljčanah ima v nedeljo, 15. jan. po jutranjem sv. opravilu občni zbor z navadnim vzporedom.

Gospodarsko bralno društvo na Planini ima svoj letni občni zbor dne 22. jan. opoldne v hiši g. Antona Rauter v Plan. trgu. — Če bo takrat nesklepčen, se opravi ob vsakem številu udov dne 29. jan. ob isti uri istotam. Vzpored običajen. K udeležbi so vabljeni tudi dosedanji neudi! Odbor.

Kat. sl. izobraževalno društvo na Vranskem ima prihodnjo nedeljo, dne 15. jan. ob treh popoldne v svojih društvenih prostorih (v kaplaniji) občni zbor. K obilni udeležbi vabi odbor.

Listnica uredništva: F. D. (Luna) Velenje: Brez podpisa v koš! — Velika nedelja in Vransko: Za to številke prepozno. Prihodnjč.

Loterijske številke.

Trst 7. januarja: 56, 35, 10, 63, 70.
Linc 7. januarja: 10, 44, 78, 22, 65.

Tržne cene

v Mariboru od 1. do 7. januarja 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		20	60	21	40
rž		16	60	17	40
ječmen		15	60	16	40
oves		15	40	16	20
koruza		16	—	16	80
proso		16	60	17	40
ajda		15	60	16	40
seno		5	60	6	—
slama		5	40	6	—
	1 kg				
fižola		—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	60
krumpir		—	7	—	8
sir		—	36	—	72
surovo maslo		2	—	2	80
maslo		2	—	2	40
špeh		1	12	1	24
zelje, kislo		—	22	—	28
repa, kisla		—	20	—	24
	1 lit.				
mleko		—	18	—	20
smetana, sladka		—	40	—	56
„ kisla		—	60	—	68
	100 glav				
zelje		—	—	—	—
	6 kom.				
jajce		—	40	—	—

Izjava.

Mene nekdo sumniči, da sem pri „deželno-zborskih volitvah“ v Ljutomeru, in sicer v vinogradnih krajih za Bračka agitiral. Kdor mi to „dokaže in izpriča“, mu dam 800 K, beri tristo kron.

Lovrenc Zemljč,
10 1—1 kovač in posestnik v Orehovcih.

Zahvala.

Povodom smrti našega očeta, gostilničarja

Jakoba Slugič

zahvaljujemo tem potom pč. gospodu župniku A. Voisk, g. upokojenemu nadučitelju Sarnicu in vsem pevcem za ganljive žalostinke in vsem, kateri so spremili ljubega nam očeta k zadnjemu počitku.

Spodnja sv. Kungota, dne 1. jan. 1905.

18 1—1 **Žalujoča rodbina.**

Vizitnice
 priporoča
tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje
••••• bolezni. •••••

Osebito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledodčnih boleznih,

ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvansjeterica se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:
1 duoat (12 steklenic) 4 K. 4 duoate (48 steklenic) 14 60 K.
2 duoata (24 steklenic) 8 K. 5 duoatov (60 steklenic) 17— K.
3 duoate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato na vajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd. **Ustanovljena 1. 1360.**

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 10—2

Zdravje je največje bogastvo!

Vizitnice priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Vsaka beseda
stane 2 vin.

Najmanjša objava
45 vin.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 vin.

Večkratna objava
po dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo protisamo predplačilu. Pri vprašanjih na upravništvo se mora pridejati znamka za odgovor.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije izdeluje po ceni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, gospodska ulica št. 15.
426 51—29

Prenovljena, dobro zidana, jednodropna hiša, z 2 velikima kletima, v kateri je tudi prodajalna, se takoj pod ugodnimi pogoji proda. Več se izve v Bankalarigasse št. 4, Maribor. 746 10-10

Dvonedropna hiša v Mariboru Franc Jožefovi ulici, 11 stanovanj, mesečna najemina 270 K, se iz proste roke proda. Posestnik je tudi pripravljen, hišo zamenjati za gozd. Pojasnila daje Janez Spes, Windenauerstrasse 26.
766 10—9

Svinsko maslo in druge pridelke iz mleka kupuje po najboljši ceni Amalia Šmyra, Dunaj XVII., Elterleinplatz 7.
781 10—8

Zeljno seme (kaps) zanesljivo kahljivo edino pravega Kašeljskega zelja, katero naredi lepe, trde glave ter rodi v vsaki zemlji. Prodaja dokler je kaj zaloge; navadno žlico (20 gr) za 80 vin. poštnine prosto. Ign. Mercina, posestnik in trgovec v Zgornjem Kaslju, p. Zalog, Kranjsko. Pri manjših naročilih sprejemajo se tudi pisemske znamke. Na naročila brez denarja se ne ozira. 808 18-6

Trte. Na prodaj imam 5000 cepljenih trsov na Rip. portalis, I. vrste 100 kom. 16 K; II. vrste imam 2000 kom., 100 kom., 8 K in sicer Laški rilček, zeleni veltinec, bela in rudača žlahtnina, beli Burgundec, Rulandec in nekaj Španjola. — Glaser Makso, posestnik, Janževrh, Selnica ob Dravi. 850 8—8

Lep les je na prodaj v Polički vesi. Alojzij Gornik, Jareninski dol, pošta Jarenina. 844 8—3

Lepo posestvo, obstoječe in 24 orolov travnikov, njiv in gozdov, vrta za zelenjavo in sadonosnika, hišnega in go spodarskega poslopja, vse v dobrem stanu, hiše sposobne za letovišnike, je v Rušah ob koroški železnici, kamor mnogo letovišnikov zahaja, takoj na prodaj. Cena 14.000 K. Naslov pove upravništvo lista. 2 2—2

Lepa hiša z vrtoma in lepim sadonosnikom, s popolno gostilniško koncesijo, prodajo tobaka in trgovina, na lepem kraju, blizu mesta in kolodvora na Spod. Štajerskem, se po nizki ceni proda. Kje pove upravništvo. 845 3—3

Lepo posestvo se proda v občini Št. Ilj v Slov. gor. Obstoji iz lepe hiše, hlev, stikalnica, viničarija, lep gozd, sadonosnik, travniki in njive, okoli 36 orolov, vse v I. razredu. Cena 8500 glđ., 3600 glđ. je posojilnice. Vpraša se pri Juriju Repnik v Spielfeldu. 5—2

Mlin v dobrem stanu, velik sadonosnik, dva vrta za zelenjavo, njive, hlev za živino, studenec pri hramu, vse v dobrem stanu, se pod roko proda. Več pove Ant. Lešnik, mlinar v Spodnji Koreni, pošta Vurberk pri Ptuj. 25 2—1

Stavbišče se proda v Studencih pri Mariboru; veliko je 500 kv. klafter in leži pred vhodom v tovarno juž. železnice v Lembaški cesti. Vpraša se pri Janezu Nekrep, Leitersberg pri Mariboru. 24

Hiša, prijazna, pritična, zidana, s tremi sobami in drugimi petrebnimi prostori, hlevom za konje ali za krave, 5 svinskih hlevov, zadostno drugega potrebnega podstrešja, vse z opeko pokrito, ter primerim dvoriščem, se proda v Ljutomeru, šte. 104 (to je pri lastniku), cena je 8000 glđ. 18 8—1

Veliko posestvo, 1 uro od Maribora z lepim zidanim poslopjem, 75 oral, z lepimi travniki, njivami, gozdi in sadonosnikom. Bi bilo zelo primerno za mlekarstvo. Proda se vse skupaj ali pa kosi. Naslov pove g. Selinšek, Tržaška cesta 59 v Mariboru. 19 2—1

Dve posestvi s hišami se po ceni prodajo v občini Vosek pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Vpraša se pri g. Janezu Nekrep, Leitersberg pri Mariboru. 28 1—1

Cepljene trte. Tomaž Mikl, posestnik vinogradov in vodja trtne šole pri Sv. Marjeti, pošta Moškanjci pri Ptuj, proda spomladi nekaj 1000 komadov laškega rilčeka, plavca, silvanca na veliko peresni riparij. I. vrste 100 kom. 16 K, II. vrste 10 K. 20 2—1

Lepa, velika, tergovska hiša in drugo poslopje, trgovina z mešanim blagom in tobakom ter zganjem, poštna znamke, gostilna, velika preša, dva vrta, 1 sadni, 1 za zelenjavo in lepe vinske brajde se zavoljo starosti po nizki ceni proda. Več se izve pri upravništvu. 21 2—1

Zidana hiša, lepa, nova, deset minut od mesta Ptuj pripravljena za dvojne prebivalce, tik glavne ceste, poleg sta dva svinska hleva, dve drvarnici in lep prostor zemlje za vrt, cena je nizka in lahko polovica vknjižena ostane, kar se lahko polagoma izplača. Več pove Katarina Petrovič v Vudini hiš. šte. 61 pri Ptuj. 13 1—1

Odda se.

Čevljarstva obrt se odda v lepem slovenskem kraju, kjer je mnogo prometa z večjo množino usnja. Takoj se plača 200 glđ. drugo se plačuje na obroke. Ponudbe na upravništvo. 3—2

V najem se išče.

Krómo želim dobiti v najem, ki je v dobrem stanu in se poštno obiskuje. Ako mogoče, vrt ali mala njiva zraven. Vzajem tudi ako je prodajalica za drobno zraven ter želim v kraju med Mariborom in Celjem. Ponudbe prosim do meseca aprila na upravništvo lista. 859 3—3

Proste službe.

Služba organista, cerkvenika in občinskega tajnika se odda v Dobju. P. Planina. Štaj. 854 3—3

Služba cerkovnika in orgljavca s prostim prostornim stanovanjem in plače 500 K se odda s 1. febr. 1905. Prednost ima cecilijanec in neoženjeni. Dotični dobi ob enem službo občin. tajnika s plačo 400 K. Cer. predstojništvo v Sv. Rupertu n. L. (p. Sv. Jurju na juž. žel.) 1. jan. 1905. 15 2—1

Služba organista in cerkovnika v Ribnici se s 1. svečanom odda. Ceciljansko dobro izurjeni in od duhovnikov priporočani prosilci imajo prednost. Oglasiti se je osebno od 25. januarja naprej. Fišer, župnik. 16 2—1

Dva drvarja, poštna, katera znata oglje kuhati, se sprejmeta na delj časa. Pogoji pri meni podpisanim B. U. Slemen, št. 42. Selnica ob Dravi. 22

Čevljarstvo se sprejme pri gospodu Jurij Žunko, Zgor. Radvanje. Maribor. 9 2—1

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
se priporoča
v razna tiskarska dela.

Južnoštajerska hranilnica

v Celju

721 12-8

Narodni dom

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah in Vrnsko za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do

in petek dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta vsaki dan ob uavadnih urah. — Hranilne vloge obrestuje po 4⁰/₀ in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odtegne vlagateljem tako, da dobe isti popolnoma nad 4⁰/₀ obresti. — Izposojuje pa od dne 1. prosenca 1905 na zemljiško varnost po 4³/₄ odstotkov, občinam in korporacijam navedenih 5 okrajev pa po 4¹/₂ odstotkov obresti.

neomejene visokosti, ima sedaj čez **štiri milijone kron** hranilnih vlog.

Hranilnica posluje s strankami vsak torek

in petek dopoldne, za druga opravila pa je uradnica odprta vsaki dan ob uavadnih urah. — Hranilne vloge obrestuje po 4⁰/₀ in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odtegne vlagateljem tako, da dobe isti popolnoma nad 4⁰/₀ obresti. — Izposojuje pa od dne 1. prosenca 1905 na zemljiško varnost po 4³/₄ odstotkov, občinam in korporacijam navedenih 5 okrajev pa po 4¹/₂ odstotkov obresti.

Posojilnica v Slatini,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

naznanja, da je obrestno mero za hranilne vloge s 1. januarjem 1905 znižala za 1/2⁰/₀ in da zdaj hranilne vloge obrestujejo po 4 1/2⁰/₀; dolžnikom pa je s 1. januarjem 1905 opustila — razun prvokrat — upravne stroške, ki znašajo 1/2⁰/₀.

Slatina, mesca decembra 1904.

14 1-1

Ravnateljstvo.

Pesmi

iz molitvenika

Venec pobožnih molitev in svetih pesmij

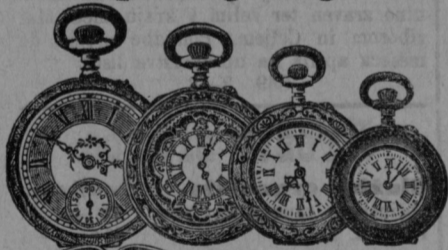
VII. natis

(za-se vezane)

se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v platno vezano K 1.50, s pošto vred K 1.60.

Ta knjižica se posebno topla priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.

Največja in najcenejša

domača slovenska eksportna trdka ur, zlatnine in srebrnine.

Priznano dobro blago!

Žepne ure so pravega švicarskega izdelka.

145 10

H. Suttner

urar v Kranju (Krainburg).

Zalagatelj družbe c. kr. državnih uradnikov za Avstrijo, priporoča svojo bogato zalogo finih in natančno idočih pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Mal dobiček, veliko spečevanje. — Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

Opomba: Da je moje blago zares fino in ure zanesljivo idočé, je dokaz to, da razpošiljam iste na vse kraje sveta. — Kdor hoče dobro idočo uro kupiti, na se zaupno obrne na moja trdka.

Slovenec!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja, ki so nam došli ob nenadni smrti predrage soproge, oziroma matere

Marije Horvat roj. Šalomon

za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Osobito se pa zahvaljujemo prečastiti duhovščini, g. Josipu Wagnerju za darovani krasni venec in vsej drugi v ta namen došli cenj. gospodi za poslednjo čast, katero so izkazali ranjci.

11 1-1

Žalujoči ostali.

Kmetovalci! obvarujte svojo živino!

pred hromoto in kostolomnico, katere boleznii bodo po izjavi živinozdravnikov, letos radi krme, ki ima premalo rudninskih snovi v sebi, pri živini neizogibne in privedajte stalno 788 16-10

Barthelnovo poklajno apno.

Ce se živini da nekaj deka tega apna, koristi več, kakor če se poklada po izbruhu boleznii toliko kilo na dan. — Tega apna se porabi v pol leta za poklajanje pri eni kravi 6-7 in pri enem prašiču 3-4 kg.

Izdatek majhen! Učinek velikanski!

5 kg K 2- iz Dunaja, 50 kg K 12- iz Maribora.

Dopisuje se slovenski!

Miha Barthel in drug na Dunaju X./3.

Cenejše,

kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge.

Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej 6-10.

Anton Milošič,

Poštna ulica št. 12 zraven slovenske posojilnice v Ptuj. 8 3-1

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam za letošnjo jesen in prihodnjo spomlad veliko množino na suho 883 6-4

cepljenih trt

na prodajo in sicer cepljenih na Ripario Portalis in Solonis.

Beli Burgundec	6500	Šipon	5000
Traminac	1100	Laški rilček	17000
Silvanec	8500	Muškat	500
Nemški rizlec	1000	Izabela	300
Rulendec	5000	Zlahtnina	1500

Cena za premožnejše posestnike 140 K, za revnejše pa 80 K tisoč kom. Divjakov od R. Portalis in Solonis dobro vkoreninjenih imam 30.000, a po 16 K.

Prekupci so izključeni.

Pri naročilu naj se pošlje 10% are od naročene svote. Trte se pošiljajo le v od trtne uši okužene kraje. Naročila se sprejemajo, dokler bo kaj zaloge.

Janez Šegula,

veleposestnik in trtorejec v Hlaponcih, pošta Juršinci pri Ptuj.

Voščene

sveče

za svečnico priporoča veleč. duhovščini

Jožef Dufek

svečar 4 4-2

Maribor, Viktringhofg. 30.

Prodaja na drobno

nekdaj Potočinovih — Zoretovih posestev v Št. Petru blizo Zidanegomosta bode in sicer 14. januarja 1905 ob 9. uri dopoldne pet hiš z vrtovi; 15. januarja ob 9. uri dopoldne bode prodaja njiv, travnikov, host, vinogradov in sadnjakov.

Jedna hiša je velika, ima 12 sob. V njej se izvršuje gostilničarska obrt. Ima velike hleve, kleti in ledenico. Ostale hiše so manjši; pri vsaki je vrt. Plačilni pogoji so jako ugodni. 12 1-1

Pogoji se izvejo pri dr. Slanou v Novem mestu na Kranjskem.